

QILAK ATAASEQ – UNDER SAMME HIMMEL 1-10

UNDER SAMME HIMMEL 1.- 10. KLASSE

Et
sammenhængende
system

Baseret på
Læreplan til
Religion og filosofi

Omhandler på alle
trin samtlige fagets
kategorier

Lægger på alle trin
op til refleksion og
diskussion

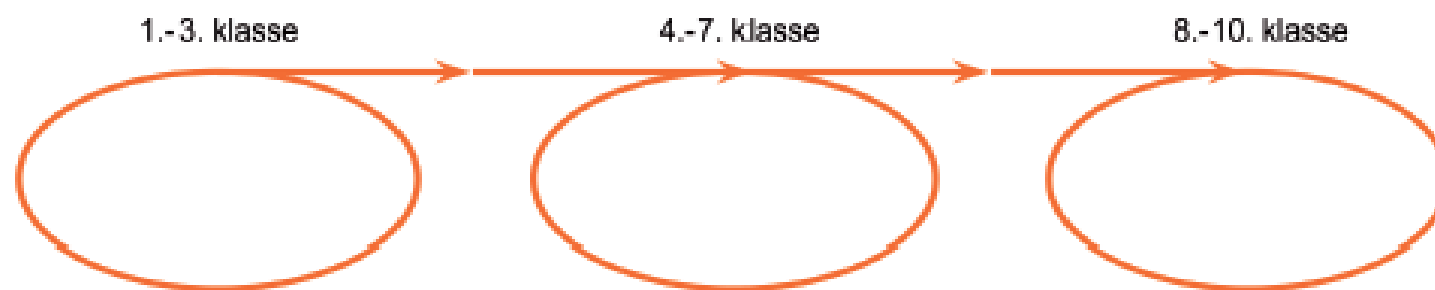
Første opslag i alle
bøger er til
"undren" – filosofi
med børn

Fokus på
sammenligning af
religioner

Inddrager inuitisk
religion på alle
klassetrin

Bruger kunstneriske
udtryk

Systematisk opbygget:
Fagstoffet er tilrettelagt i 3 løkker
Stof gennemgået på yngstetrin gentages og udbygges på følgende trin

- Der arbejdes primært med de 5 store verdensreligioner
- Inuitisk religion og andre religioner inddrages
- Faglig læsning er integreret
- Udførlig lærervejledning

- **Lærervejledningerne indeholder:**
 - Beskrivelse af fagformål
 - Beskrivelse af didaktisk position og gode råd til underviseren
 - Beskrivelse af metodiske muligheder til før, under og efter læsning
 - Skematisk religionsoversigt over de 5 store verdensreligioner
- **Til hvert kapitel er der**
 - Faglige formål
 - Uddybende oplysninger
 - Forslag til arbejdet med kapitlet

Eksempel på stof tilrettelagt i tre løkker:

Ritualer

1. Traditioner i Grønland: Jul, påske, fastelavn, fødselsdag, luciadag, sommersolhverv, nationaldag
2. Fødselsdag - Allehelgensdag - Sankt Hans – Mitaartut - Vintersolhverv (inuit)
Jól (gammel nordisk tro)
Gudstjeneste (Grønland)
Navngivning (kristendom, jødedom, islam, inuit)
Højtiders traditioner:
Jul, påske, pinse, fastelavn, Luciadag (kristendom)
Eid al-Fitr, Ramadan (islam) - Pesach, Chanukka (jødedom)
3. Første skoledag
Nytår (Grønland, Kina, jødedom).

Eksempel på stof tilrettelagt i tre løkker:

Ritualer

4.	Bøn (kristendom, islam, hinduisme) - Offergaver (hinduisme)
Sommersolhverv, vintersolhverv, solens genkomst (Grønland)
Jul - Påske (kristendom)
Begravelse (kristendom, hinduisme, islam)
5.	Pilgrimsrejse (islam)
Ritualer - Overgangsritualer (overordnet) - Fra barn til voksen (kristendom, sikh, inuit)
Hverdagsritualer (første og sidste skoledag, idræt...)
6.	Bøn (kristendom, islam) - Offer (hinduisme)
Nadver (kristendom)
7.	Jødiske højtider og traditioner
Herrnhutiske traditioner og ritualer
Overgangsritualer generelt
Bryllup (kristendom, islam)

Eksempel på stof tilrettelagt i tre løkker:

Ritualer

- 8. – 10.** Overgangsritualer: generelt
ufødt til født (inuit, kristendom) - barn til voksen (kristendom, inuit, apache, lakota)
ugift til gift (islam, kristendom, jødedom, buddhisme, inuit)
levende til død (kristendom, inuit, hinduisme)
- Fangstritualer (inuit)
- Bøn (kristendom, jødedom, islam, hinduisme)
- Offer (hinduisme)
- Nadver (kristendom)

Inddragelse af Inuitisk religion på alle klassetrin

1. klasse	Skabelsessmyte I, Sommersolhverv
2. klasse	Skabelsesmyte II Vintersolhverv Navngivning
3. klasse	Spiseregler (intro til tabu-regler)
4. klasse	Solens betydning
5. klasse	Skabelsesmyter II Overgangsritualer (barn til voksen)
6. klasse	Tro (sjæl, dødsriger)
7. klasse	Navnesjæl
8.-10. klasse	Leveregler: taburegler (generelt, fødsel, menstruation, død) Ritualer: fødsel, menstruation, førstefangst, ægteskab, død, fangst Animistisk naturreligion (inua, Havets Moder, Månemanden, angakkut, sjælebegrebet, sila, natursyn) Dødens oprindelse (myte) De 2 dødsriger Hævn (Kaassassuk)

Nogle emnenedslag: Oprindelig nordisk tro

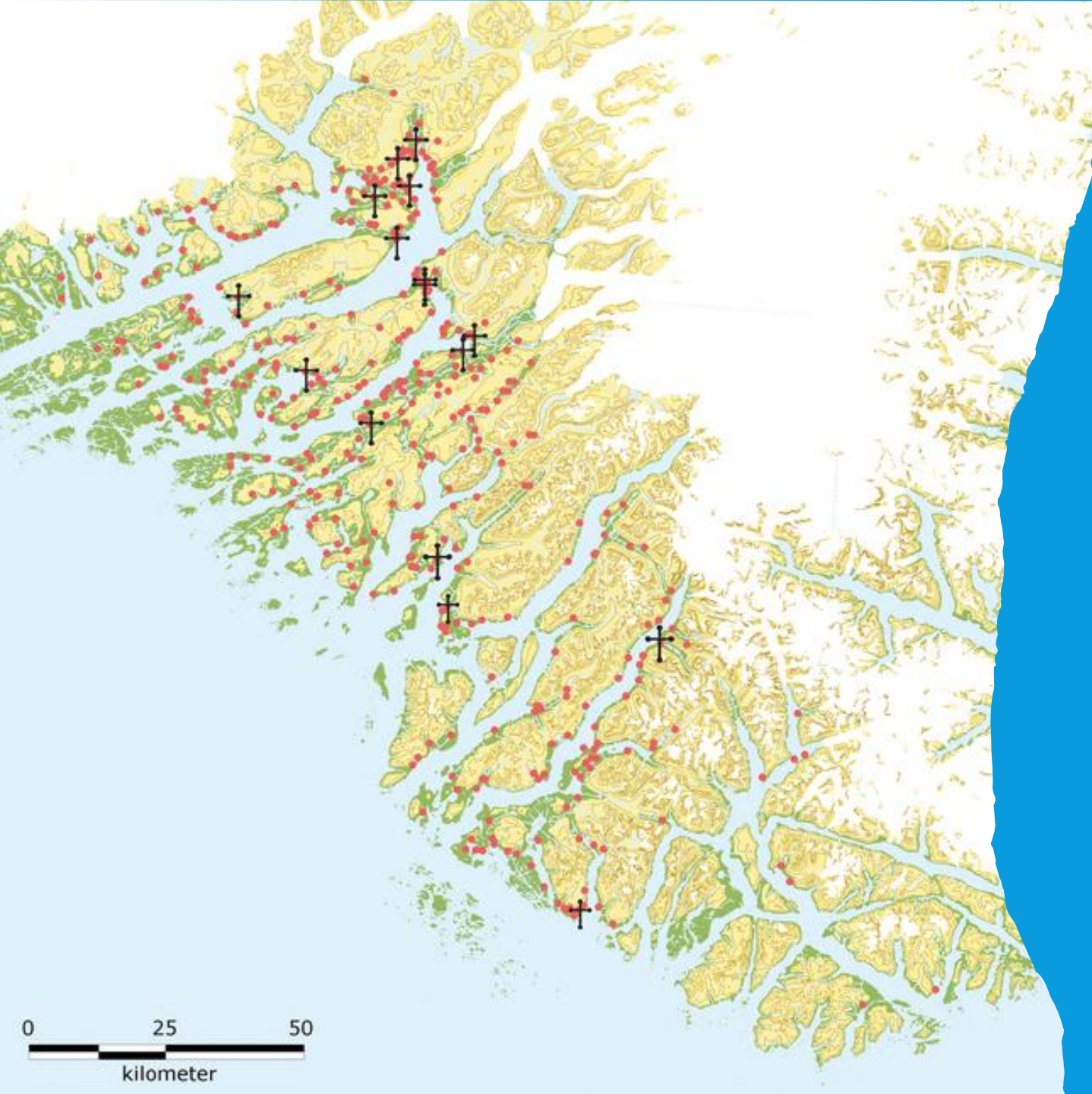
Hvorfor?

- Eksempel på polyteistisk tro
- Spændende historier
- **Spor i dag:**

Jól

Ugedagenes navne

- Anvendes ved tema Hævn eller tilgivelse
- Anvendes ved tema Livet efter døden
- Anvendes ved tidlig kristendom i Grønland

Tidlig kristendom i Grønland

ca. 1000- ca 1500

Vikingerne/nordboerne troede på de gamle nordiske guder

Vikingerne kendte til kristendom fra plyndringstogter og handelsrejser.

Kristendommen kom til Danmark, Norge, Island og Grønland omkr. 950-1000

Leif d. Lykkelige bragte kristendommen til nordboerne

Første kirker i Grønland fra slutningen af 900-tallet

18 nordbokirker og 2 klostre fundet (2020)

- Tjodhildurs kirke siges at være den ældste
- Udgravet i 1960'erne,
- År 2000 genopbygget ved festlighederne for kristendommens ankomst til Grønland

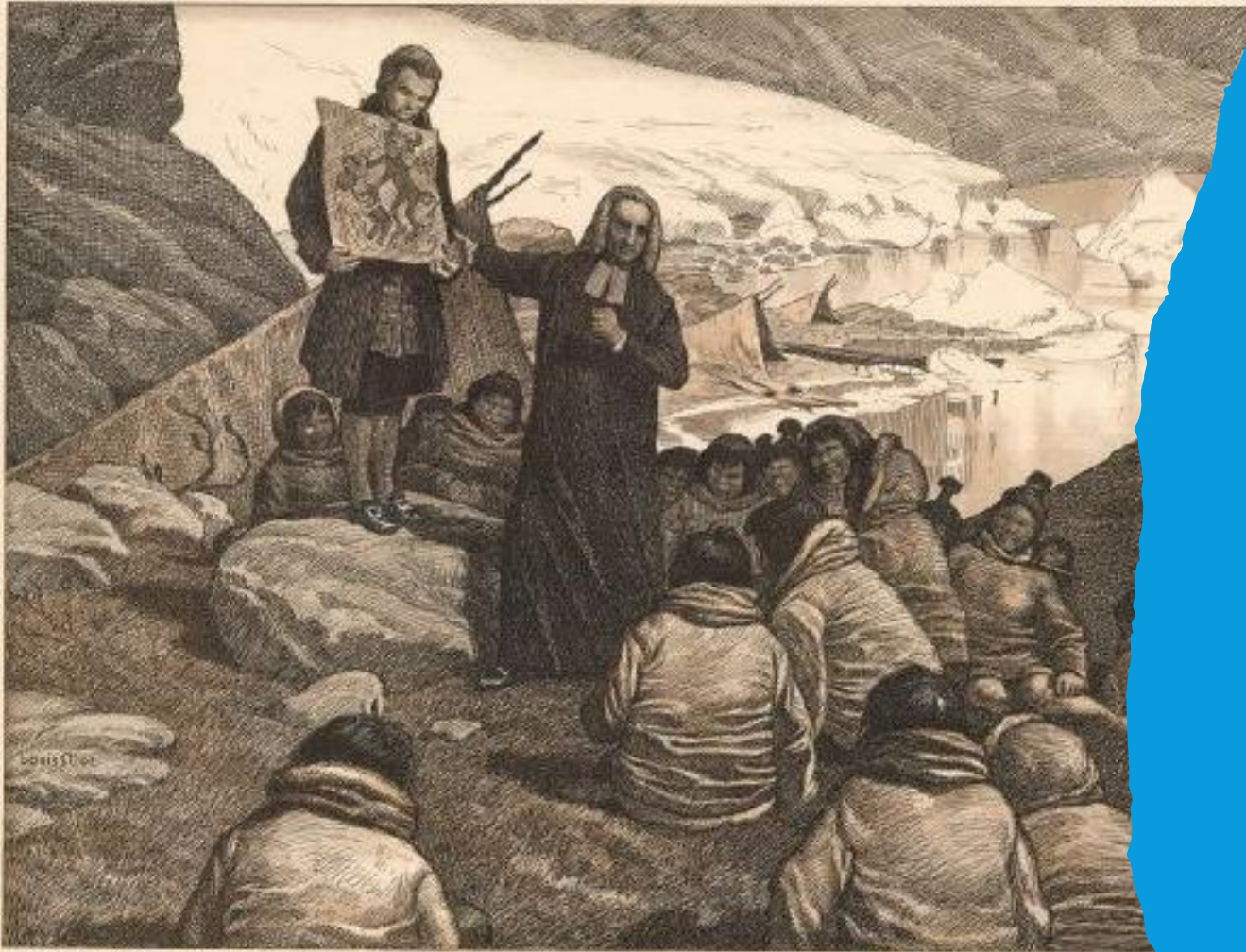
Hvalsey Kirke
Størst
Bedst bevaret

1126 får Grønland egen biskop

Gardar Kirke var Grønlands domkirke 1126-1536

Tjodhildurs Kirke, Hvalseykirken og Gardar Kirke er i dag en del af Unesco verdensarvområde Kujataa Grønland

Anden kristning af Grønland

Hans Egede kommer til
Grønland 1721

Vil fortælle de katolske
nordboere om reformationen

Finder kun hedenske inuitter

HE mente, voksne skulle forstå
kristendom og kende Bibelen
før dåb

HE døber helst børn

Møder modstand fra angakkut

Omvendelsen går langsomt

HE forlader Grønland 1736

HE's sønner fortsatte
missionen

Brødremenigheden/ Herrnhut

Tilbyder at hjælpe HE med missionen

Tysk protestantisk menighed

Pietistisk: vægt på religiøse følelser og troen selv

Vægt på kunst, digtning, sang og music

Missionærer var håndværkere, ikke teologer

Slår sig ned i Ny Herrnhut (Noorliit)

Mange stridigheder med HE

Foretager første dåb 1736

Bliver selvstændig mission 1742

Byggede især
missionsstationer i
Sydgrønland (fleste
mennesker)

Strengt organiserede
missionsstationer:

Adskillelse mænd/kvinder
Fælles husholdninger

Mangfoldigt menighedsliv:
Daglige sanggudstjenester
Daglige bedestunder
Daglige kærlighedsmåltider
Sang og musik

Folk strømmer til
Brødremenighedens
stationer, bl.a fra
Østgrønland

1900 forlod
Brødremenigheden
Grønland

Fordi der ikke var flere at
omvende?

Pres fra den danske
regering?

Herrnhutternes indflydelse på Grønland i dag
bl.a.:

Julestjernen

Den langsomme flerstemmige korsang

Julesang udenfor folks huse

Mange velkendte salmer bl.a. Carl Julius
Spindler Ullangorpoq tassalerpoq + Qujallusi
qaagitsi

Samuel Kleinschmidt udgav første bibel på
grønlandsk, ordbøger, grønlandsk grammatik,
lærebøger til mange fag, grønlandsk
retskrivning (til 1973)

Vestgrønlandsk kvindedragt menes at være
videreudviklet fra böhmiske kvindedragter

Missionen - 3 etaper

1. etape Vestgrønland: fra 1721 til oprettelsen af den grønlandske kirke 1905 (Lov om Grønlands Kirke og Skole)

2. etape Østgrønland: missionsstation 1894 (sidste døbt 1921)

3. etape Avanersuaq: missionsstation 1909 (sidste døbt 1937)

Tiltagende grønlandsk deltagelse i missionen

1979 Grønlandsk provsti under Københavns Stift

1993 selvstændigt grønlandsk stift med biskop

Anvendte kunstnere, bl.a.:

“Klassiske” kunstnere:

Michelangelo - da Vinci – Rafael – Rubens –
Doré

Grønlandske kunstnere:

Hans Lynge – Kaarale Andreassen – Aron fra
Kangeq - Simon Kristoffersen – Aka Høegh

